

Mer information är inte räddningen

Svenska Dagbladet den 14 januari 2022

För en vecka sedan var det ett år sedan Kapitolium i Washington DC stormades. Flera människoliv krävdes och hundratals skadades. Under och precis efter attacken fördömdes den av de flesta, oavsett politisk tillhörighet. Det spirade därför förhoppningar om att detta skulle kunna utgöra en verklig vändpunkt. Om alla kunde enas om det horribla i att väljare i en av världens största demokratier tog till vapen, våld och förstörelse, skulle kanske en grogrund finnas för ett mer samlat, mindre polariserande politiskt samtal?

Så har det inte blivit. Åsikterna om stormningen på årsdagen gick minst lika långt isär som åsikterna om andra politiskt heta ämnen. Till exempel hörde jag ett nyhetsankare på Fox News berätta att de som inte "kan släppa" attacken helt enkelt är anhängare av en diktatoriskt stor välfärdsstat och ser alla symboler för "staten", inklusive Kapitolium, som heliga. Därför är det, enligt honom, bara löjligt att överhuvudtaget diskutera stormningen.

Så är det naturligtvis inte – för även vi som vill ha en minimal välfärdsstat har ett intresse av att landet vi bor i styrs fredligt. På så sätt borde alla, oavsett åsikter i övrigt, kunna enas om att hot och våld mot folkvalda är en dålig väg att gå. Men varför är det inte så?

I min forskning studerar jag hur människors politiska åsikter formas och förändras. Jag försöker också förstå ökningen av politisk polarisering och hur den kan bemötas. Vad gäller Kapitolium-stormningen frågar jag mig således varför det verkar som att vi allt oftare ser hur händelser och fenomen som skulle kunna ha en förenande kraft, i stället ökar polariseringen ytterligare?

Ett ofta förekommande felslut är att det bara handlar om information. Att de med andra åsikter än man själv helt enkelt råkar sakna rätt information. Om de bara hade den kunskapen skulle enighet uppnås, är den implicita slutsatsen. Men såväl mina som andras forskningsresultat visar att det inte är så enkelt.

Även om olika politiska falanger använder sig av exakt samma informationskällor, tar till sig informationen i god tro och förstår den, så kommer det inte nödvändigtvis att leda till minskad polarisering.

Information hamnar nämligen inte i ett vakuum utan införlivas i den modell som individen har om hur samhället är uppbyggt och fungerar. Den som är djupt övertygad om att presidentvalet 2020 var riggat kommer att tolka bilderna från 6 januari 2021 på ett visst sätt.

Sanningsenlig och trovärdig information om att valet 2020 faktiskt inte var riggat påverkar inte, och leder inte till minskad polarisering mellan den amerikanska högern och vänstern.

Det är en diger uppgift vi har framför oss. Vi behöver gå tillbaka till de fundamentala skillnader som föreligger i människors världsbild och börja samtalen där, snarare än att tro att mer information om specifika händelser och fenomen är det som kommer att föra oss samman.

Hur det ska gå till i praktiken funderar jag över medan jag andas lugnt och försöker få blodet att koka lite mindre under tiden som nyhetsankaret på Fox News pratar vidare.

Johanna Möllerström